

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Baltic
Institute
of Social
Sciences

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk. padziļināts izvērtējums par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā)

4. izvērtējums

Izpildītājs:
Baltic Institute of Social Sciences

26.02.2020.

➤ **Aktuālās tēmas:**

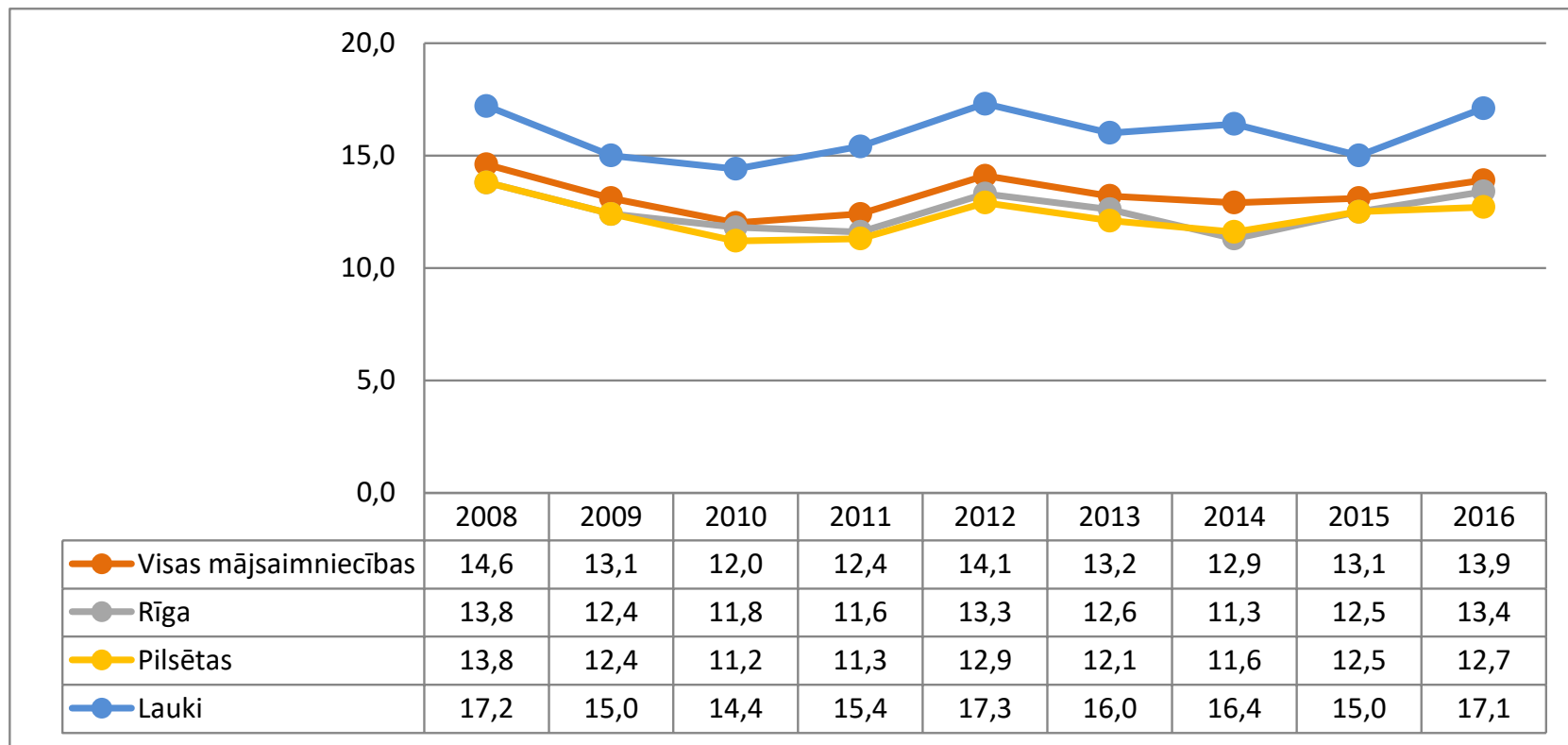
- Mājsaimniecību izdevumi transportam un transporta atvieglojumu ietekme uz iedzīvotājiem
 - Pilsētu vs lauku iedzīvotāji
 - Mājsaimniecības lielums un bērnu skaits ģimenē
- Transporta pieejamība attālākos lauku reģionos: iespējamie risinājumi
 - Sabiedriskā transporta nākotnes koncepcija 2021. – 2030. gadam

➤ **Informācijas avoti:**

- CSP Mājsaimniecību budžeta datu analīze 2008.-2016. gadam
- Pašvaldību atvieglojumi sabiedriskajam transportam/ speciālie transporta pakalpojumi: kvalitatīvā analīze
- Ekspertu intervijas (19 no 25)

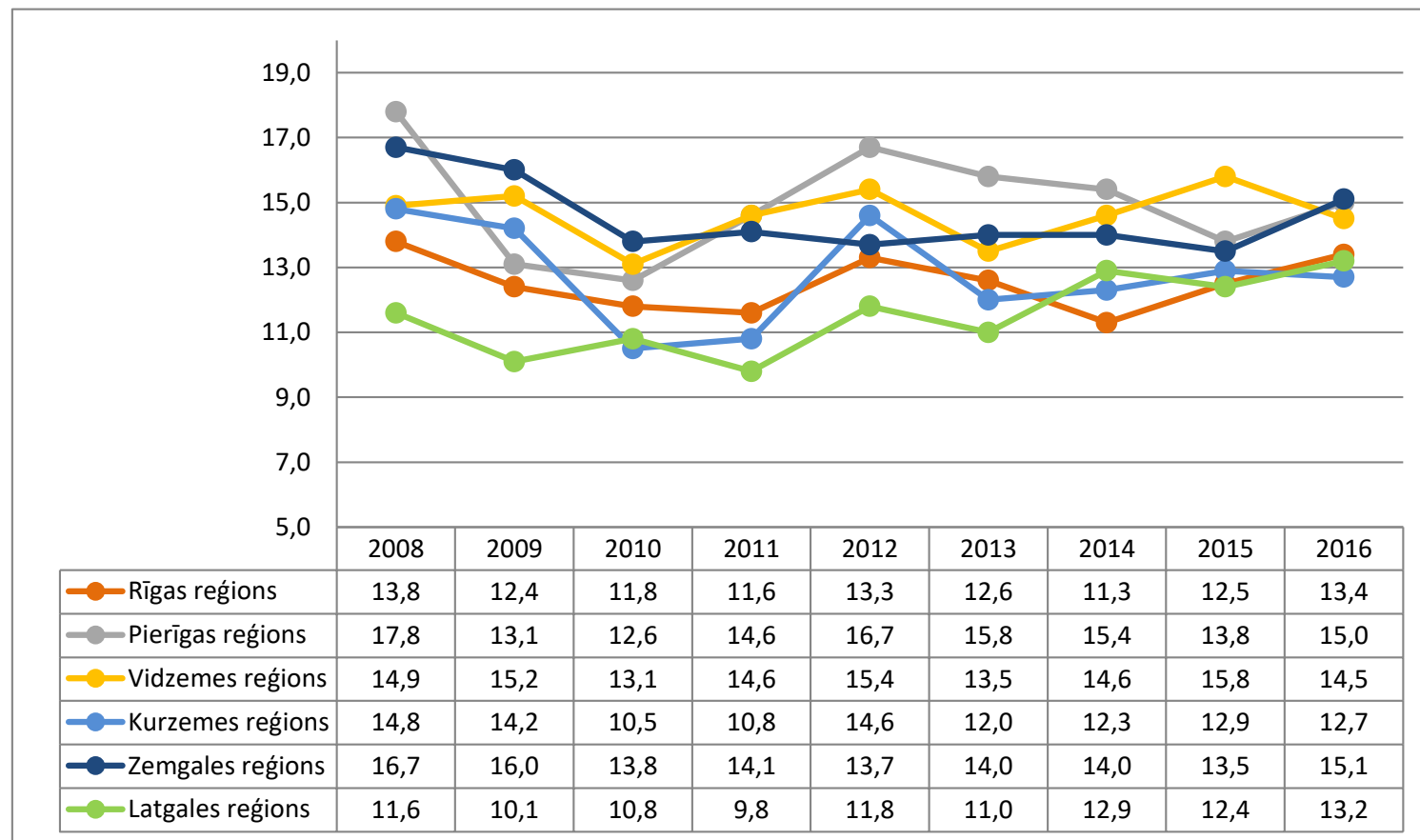
Mājsaimniecību izdevumi transportam: pilsēta vs lauku teritorija

CSP, Mājsaimniecību izdevumi % no budžeta uz vienu ģimenes locekli

Mājsaimniecību izdevumi transportam: reģioni

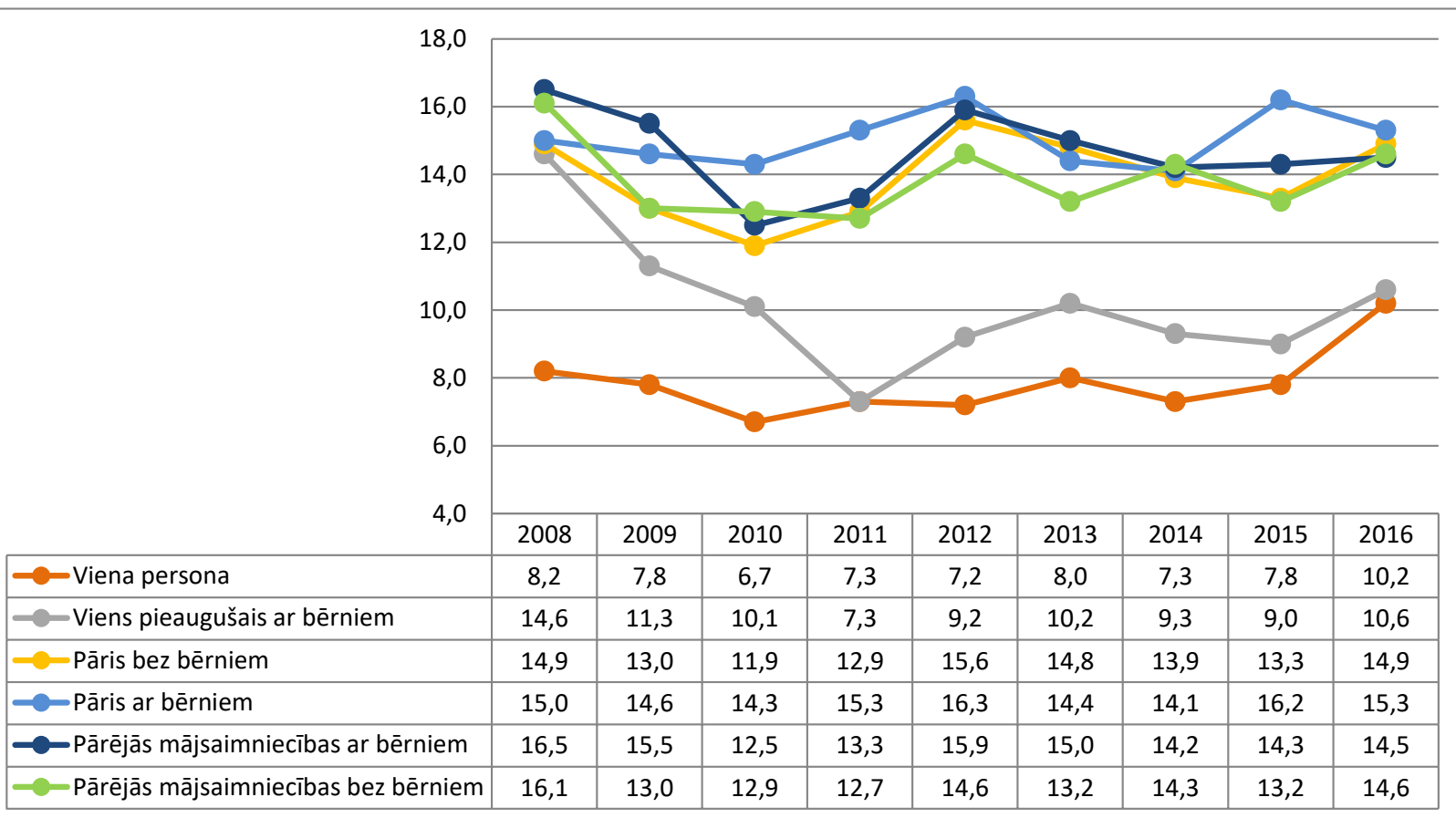
CSP, Mājsaimniecību izdevumi % no budžeta uz vienu ģimenes locekli

CSP Mobilitātes pētījums: Pierīgas, Vidzemes un Zemgales iedzīvotāji biežāk brauc strādāt uz Rīgu → augstāki izdevumi transportam

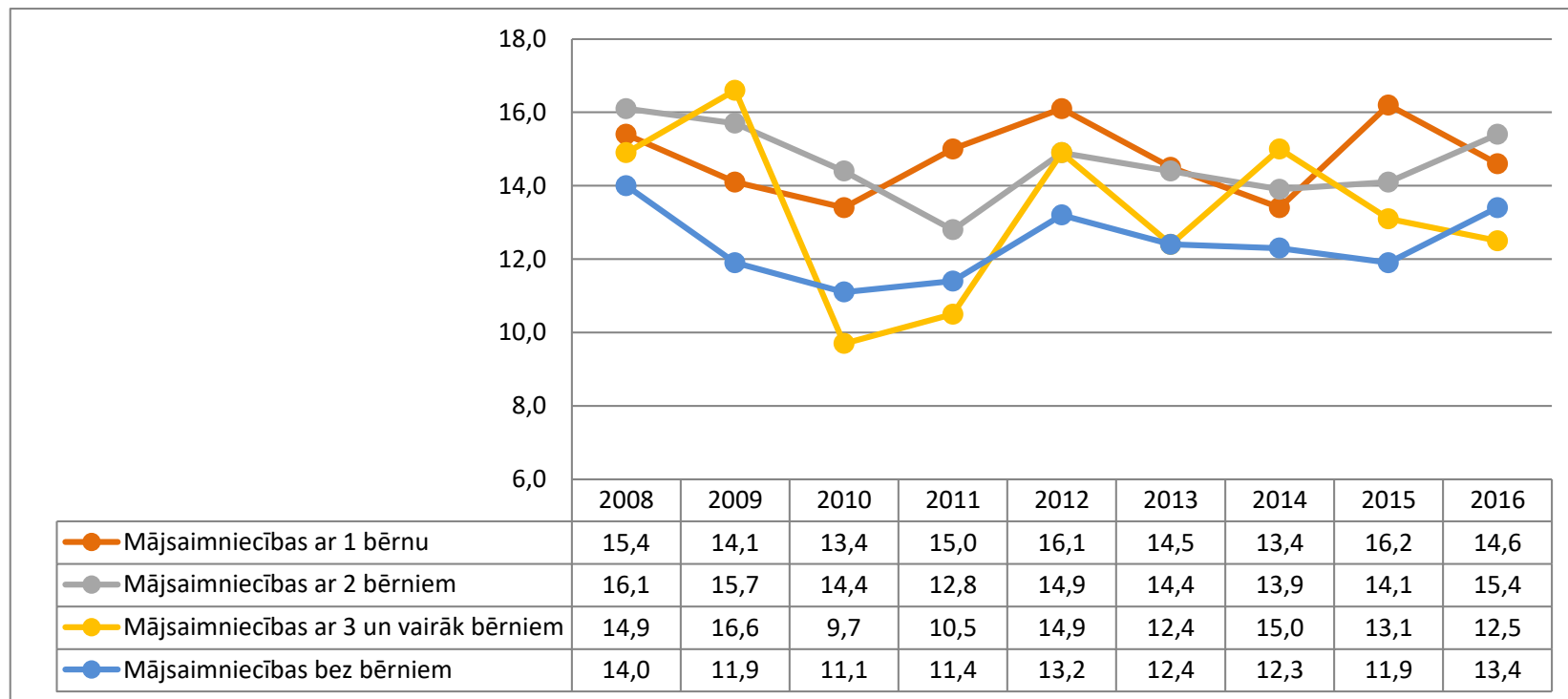
Mājsaimniecību izdevumi transportam: mājsaimniecības tips

CSP, Mājsaimniecību izdevumi % no budžeta uz vienu ģimenes locekli

Mājsaimniecību izdevumi transportam: bērnu skaits mājsaimniecībā

CSP, Mājsaimniecību izdevumi % no budžeta uz vienu ģimenes locekli

Mājsaimniecības ar trīs un vairāk bērniem biežāk lieto sabiedrisko transportu kā ģimenes ar mazāku bērnu skaitu

Atvieglājumi transportam

Valsts līmenis (7 MG)

- ✓ Pirmsskolas vecuma bērni;
- ✓ Ārpus pilsētas teritorijas dzīvojošie pamatskolēni (1.-9. klase);
- ✓ Ārpus pilsētas teritorijas dzīvojošie vidusskolēni (klātienē 10.-12. klase);
- ✓ Personas ar I vai II grupas invaliditāti, bērni ar invaliditāti un pavadošā persona I grupas invaliditātei vai bērnam ar invaliditāti;
- ✓ Bāreņi un bez vecāku gādības palikuši bērni līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai;
- ✓ Politiski represētās personas un nacionālās pretošanās kustības dalībnieki;
- ✓ Daudzbērnu ģimenes locekļi ar apliecību „3+ Ģimenes karte”.

Pašvaldību līmenis (0-20 MG)

- ✓ Pilsētu teritorijā dzīvojošie skolēni (1.-9. klase un 10.-12. klase);
- ✓ Skolēni, kas apmeklē interešu izglītību, speciālās izglītības iestādes u.tml.;
- ✓ Personas ar III grupas invaliditāti;
- ✓ Personas ar kustību traucējumiem;
- ✓ Personas ar garīga rakstura traucējumiem;
- ✓ Personas, kas sasniegušas noteiktu vecumu;
- ✓ Personas pensijas vecumā;
- ✓ Vientuļi veci cilvēki/ pensionāri;
- ✓ Trūcīgas personas;
- ✓ Maznodrošinātas personas;
- ✓ Jaunās māmiņas;
- ✓ Citas mērķa grupas.

Sabiedriskā transporta nākotnes koncepcija: idejas izklāsts

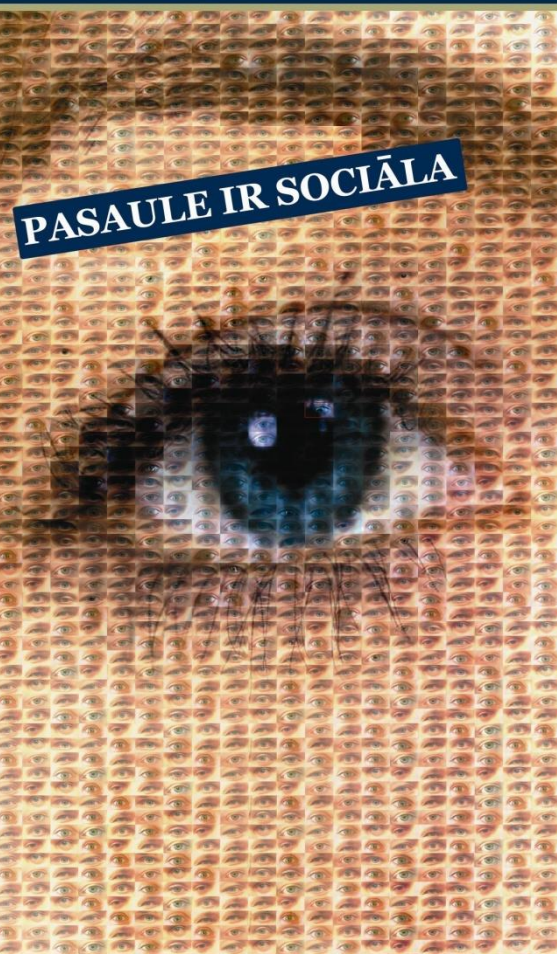
- **Veicināt maksātspējīgo iedzīvotāju pārsēšanos no privātā transporta uz sabiedrisko transportu**
 - Mazināt sastrēgumus un ceļā pavadīto laiku
 - Uzlabot sabiedriskā transporta finanšu efektivitāti Latvijā
 - Uzlabot iedzīvotāju mobilitāti
- **Sabiedriskā transporta pārvadājumu iedalīšana divās grupās**
 - Sabiedriskais transports pēc komercpārvadājumu principa
 - Valsts garantētie pakalpojumi
- **Valsts garantēto pakalpojumu apmēra noteikšana dotējamo maršrutu segmentā**
 - Bezmaksas sabiedriskais transports attālākās lauku teritorijās ar mazu iedzīvotāju blīvumu (noteiktais kritērijs 4 cilv./ 1km²)
- **Citi ierosinājumi**
 - Transports pēc pieprasījuma
 - Mazie/ privātie pārvadātāji, lai mazinātu tehnisko braucienu radītos zaudējumus

Transporta nevienlīdzība: problemātiskie aspekti

- **Maršrutu tīkla plānošanā ārpus pilsētām dominējošais kritērijs – izglītības iestāžu tīkls**
 - Nākamais kritērijs (ierobežotā apmērā): darbavietu izvietojums
 - Citu pakalpojumu reģionāls izvietojums (valsts iestādes, veselības aprūpes iestādes u.tml.): mazāk būtiski kritēriji
 - Pārsēšanās
 - Maršrutu savietojamība, mazāk izdevīgi braukšanas laiki
 - E-pakalpojumi
- **Sabiedriskā transporta attīstības atkarība no ceļu infrastruktūras**
 - Ceļu tīkla zema kvalitāte: transporta pieejamības ierobežojums lauku apdzīvotās vietās
 - Ikdienas sabiedriskais transports maina maršrutu, ja paredzams ceļa seguma bojājums
 - Nepietiekama apakšnozaru savstarpējā koordinācija?

**Baltic Institute
of Social Sciences**

BISS

**EXPERTS IN RESEARCH
AND ANALYSIS**

Baltic Institute of Social Sciences

Tērbatas iela 53 – 6, Rīga

Tel: 67217554, 29411649

biss@biss.soc.lv

www.biss.soc.lv